

Јовица Ивановски
СО СЛАМКА ВО УСТА

Културна установа Блесок

ЕДИЦИЈА БОРЕА

2011

Copyright © Јовица Ивановски и Блесок, 2011.

Ниеден дел од оваа публикација не смее да биде репродуциран на кој било начин без претходна писмена согласност на издавачот.

Книгата е објавена со поддршка на
Министерството за култура на Република Македонија

CIP – Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје
821.163.3-1

ИВАНОВСКИ, Јовица

Со сламка во уста / Јовица Ивановски. – Скопје : Блесок, 2011. – 102 стр. ;
17 см. (едиција Бореа; кн. 29)

Белешка за авторот: стр. 97

ISBN 978-9989-59-358-1
COBISS.MK-ID 89451018

ЈОВИЦА ИВАНОВСКИ

СО СЛАМКА ВО УСТА

Културна установа БЛЕСОК
Скопје, 2011

содржина

На врвот, кога денот тоне	9
Штуро е без штурци	11
Непрофесионален поет	12
Ловец на сенки	14
На врвот	16
Крајбрежна, плажна	18
Банкрот	19
Девојки, девојки...	20
На покрив, кога вечерта се буди	21
Утро во Жена парк	23
Одамна не сме се сакале олку	25
Од тенеке, злато не бидува	26
Чао Боги!	27
Кој ти ги шиша шишките, дете?	29
Град-свет	30
Најгоре е најсигурно	32
Пишување во одење	33
Искрена	35
Нека свони!	36
Со сламка во уста	37
Тажниот Јовица	39
Исто како да гледам радио	40
На крајот на ноќта	42
Лифтоина	44
Пушиме само на врвот	45

Гробника	47
Смртта е сè уште жива	48
Тажен град низ прозорец	50
Мирисаат градските липи	51
Пирин Планина – стара меана.	53
Љубовна бездна	55
Фарук и јас	57
Тоа е тоа (за музика)	59
Не ти се поганам на прагот	61
Пешачка	63
Домаќините кои одвај	64
чекаат да си одите	64
Есен во Скопје 2	66
Животот е песна	68
Орце	70
Гледајќи како доаѓаат	71
Би бил подобар човек	73
Ние	74
Секогаш некои други	76
Кај и да е	77
Ќе биде тоа зезната смрт, знам	78
Вино	79
Случајна, туристичка, морска	80
Нема песни вечерва	81
Мозокот и нозете	82
Покрај патот	84
Пополноќна	86

Ракија и брза супа	87
Жешки гробишта	88
Едноздивец	89
Или-или, нели!	90
А би требало да бидам задоволен	92
Тоалет	94
Белешка за авторот	97

*...сепак сирнав
колку што се може со просто око
најдлабоко кон дното.*

*Богомил Ѓузел
Исповедна*

НА ВРВОТ, КОГА ДЕНОТ ТОНЕ

На Вебран

На врвот, кога денот тоне
и целиот свет е долу под мене,
гледам зраци, се топат во ѕвезди,
во безброј мали, сончеви светулки.

Облаците испарија во оџаците.
Месечината ја создаде плимата.
Со кренати раце, со главата горе,
собирам небо да си создадам дом.

Сите бои се кршат од мене –
виолетовки, пурпурки, аловки...
Ко од кристална сончева призма,
ко од пепелник полн со светлина.

Гледам риба со галеб во уста,
гледам јагне со орел во клун.
Нема ништо повисоко од мене,
јас сум светилник на сателит.

Нешто како медитација, некоја
состојба на бестежинско лебдење,
како бесконечно небеско паѓање,
како бесмртност и одново раѓање.

Ќе го овековечам ли овој миг, ќе го
опеам ли овој душевен (се)мир?
Погледни, полжавот на небото
повторно го пробива звучниот сид!

На врвот, кога денот тоне
и ветерот ме обликува само мене,
со раширени раце, како на прамец,
пловам низ бескрајниот небесен теснец.

ШТУРО Е БЕЗ ШТУРЦИ

Мравките се вредни.

Штурците се неодговорни но
затоа пак, понекогаш музикални.

Летото лета и ќе пролета како пролетта.

Секој ден ми е малку, секоја минута ми ита.

Кога ништо не барам, добивам помалку или повеќе,
кога барам сè, го добивам она што го заслужувам.

Оваа година ќе ми биде почесна и почетна.

Живеам или најбрзо или најбавно.

На стомак не спијам со години, на грб од малецок,
настрана тоа, што и на страна ретко заспивам.

Но не се жалам, не. (Цело време пеам.)

Спиењето нема врска со животот, исто како
што и неспијењето нема врска со смртта.

(Никогаш не сум сонувал за добар сон,
туку за јаве како во добар сон.)

Живот како живот, жовијален или тривијален,
пролетува како музичар скитник низ паланка.

Никогаш не сум им завидувал на мравките.

Јас сум штурец во секоја смисла,

можеби не многу музикален

но никогаш тривијален.

НЕПРОФЕСИОНАЛЕН ПОЕТ

на Богомил Ѓузел

Соња заспа.

На терасата е посвежо
но соседите прават журка.

Јас во кујна лаптопирам и пеам.

Фрижидерот се тресе како да му студи.

(Малку по малку го ослободувам
од преголемиот товар.)

Гладта за поезија ми е незаситна –
собирам мозочни ронки (ронка по ронка – леб)
да испечам песна, жешка и мека.

Но речиси ништо не останало, чаршавот
е истресен од терасата на главата.

Чиниите не ги фрламе по употреба –
мијалникот е преполн. Неизмиениот куп
како да виси од висечкиот елемент.

Во e-mail сандачето нема пораки, барем не
значајни –

како покани за поетски фестивали.

Јас не сум професионален поет,
јас сум новокомпониран домаќин.

Размислувам за утре, што за ручек?

Можам да стокмам една турли-тава.

Да, одлична идеја (да не заборавам само
на враќање од работа да купам пола кило бамја).
Соња се буди и се чуди што правам
а јас ја прашувам:
мила, какво вино сакаш да пиеме
        утре со турли-тавата,
Вранец или Prieur de Meune од 2004-та?

ЛОВЕЦ НА СЕНКИ

Излегувам рано
кога сонцето е младо.

Со искусно око го проценувам
аголот под кој сонцето го мава градот.

Зградите се најголеми одбивачи на сенки,
по нив куќите, кои од ден на ден, растат во згради.

Сенките на дрвјата зависат од нивните крошни.

Врбите, брезите и младите садници не ги есапам
(шарена сенка не ми е по мерка);

багреми, липи, костени – тие ми се омилене...

Барам што и да е, повисоко и пошироко од мојата глава
(ако воопшто има нешто такво).

Билбордите проектираат пристојни сенки – алеи на
билборди, кон такви улици треба да чекориме.

Правам сè, само сонцето да не ми го чепне темето –
се стројам под стреи, се туркам со минувачи,
трчам меѓу камиони, прескокнувам огради –
„Ова е моја сенка, ова е моја...“

Столбовите се слаби, бандерите се чепкалки,
тенки тенди со наслови, рекламни чадори...

На крајот стигнувам во мојата омилена меана,
стокмена под зграда, меѓу дрвја, под дебела стреа,
во здрава, трислојна сенка;
и не мрдам од таму до крајот на денот,

додека не ме зафати најприродната сенка,
каква што не може да фрли ни планина,
туку само самата топка земјина.

НА ВРВОТ

Ене нова ѕвезда, ене ја, ја гледаш?

Оваа никој до сега ја нема видено.

Како сакаш да ја крстиме, по нас?

Ене уште една, несигурна е, трепери,
кај и да е, ќе падне во бездната без дно!

Секој врв на планина има своја вселена.

Месечината работи на сончева енергија.

Секој ноќен авион не е метеор (не дај боже),
а ниту еден метеор не е ѕвезда (не дај боже).

Небо како небо, секој поинаку го доживува,
некој како ветување и надеж, некој како

закана и сомнеж.

Светлата од градот под нас треперат трепко,
се палат и се гасат, се гасат и се палат,...

Потоа, ненадејно од ведро небо болсна молња
и веднаш почнавме да броиме:

еден, два, три, четири, пет...

Гром, на седум километри од нас удри гром –
имено, светлоста е сè уште побрза од звукот.

И почна да врне, облаците (кои ги немаше)
како да сакаа да се исцедат за секунда.

Накиснавме, те наметнав со јакната
што ја немав.

Каде да се засолниме?

Да се спуштиме од врвот или
да се качиме на нешто повисоко.
А всушност, кога сме на врвот,
повисоки од него
сме само ние.

КРАЈБРЕЖНА, ПЛАЖНА

Убави, тивки ноќи,
канделабрите и нашите сенки.
Прегрнати одиме кон брегот и како
вљубени бранови ќе завршиме на плажа.
Мириси – наши и на летото, што дава премногу
и ни ги цеди соковите од устите.
Зажедневме од многу бакнежи –
голи и вденати еден во друг
како јадица во уста на ципура,
што рибарот во нас наскоро
со мака ќе ја извади,
за да нè раздели,
засекогаш.

БАНКРОТ

Готов сум, банкротирав.
Но имам доста за продавање,
па ќе издржам уште некое време
(нормално, без штедење).
А кога целосно ќе пропаднам,
ќе се автопортретирам во песна,
онака како што се насликал
Рембрант кога банкротирал,
далечната 1658-ма.
Како крал, во златна боја,
со презир и пркос кон
целиот свет,
кој не му бил ни до колена,
дури ни кога лежел.

ДЕВОЈКИ, ДЕВОЈКИ...

Лица на девојки делат насмевки.

Гради на доилки туркаат колички.

Па, високи штикли и ниски погледи,
нозе без најлонки и голи надколени.

Па, летни фустани – лет-лет-летнете...

Струкови стручни, од машки раце вајани.

Па, пак гради – млади, бујни и палави.

Разголени папоци, тетоважи над задници,
исончани или бели, тенки или дебели...

Девојки, девојки,

лет-лет-летнете...

Кај мене во skut, кај мене во skut.

НА ПОКРИВ, КОГА ВЕЧЕРТА СЕ БУДИ

На покрив, меѓу ќерамиди,
одам како мравка по жерав.
Не ми протекува во мансардата,
нема дупки, ни пукнати ќерамиди.
Оџаците се затнати но јас не сум оџачар.
Сателитската антена е гнездо за штрк
а не чинија од која јадеме телевизија.
Старата, алуминиумска антена е апстрактна форма
и уметност пар екселанс, во секоја смисла.

Гулаби и тавански прозорци – пеки, не пречи.
Малку мов на северната страна и бел измет
на секоја втора ќерамида (дефинитивно
не е од кучиња).
Климатизерот бревта, му фали фреон
но крајот на летото се ближи и наскоро
ништо нема да му фали.

Од покривот мој, кога вечерта не спие,
се гледа буђењето на секоја ѕвезда,
Месечината по која ги нарекле месечарите,
сосетката која во ова време се дотерува,
осветлените прозорци на оние што
немаат што да кријат,
птиците кои од мене
не бегаат...

Од покривот мој, кога вечерта се буди,
го испраќам денот
на пат околу светот.